

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15.04.1966, sp. zn. 9 Tz 11/66, ECLI:CZ:NS:1966:9.TZ.11.1966.1

Číslo: 31/1966

Právní věta: Za porušení důležitéj povinnosti v zmysle § 223 ods. 2 tr. zák. a § 224 ods. 2 tr. zák. nie je možné mechanicky považovať porušenie akéhokolvek predpisu vyhlášky min. vnútra č. 141/1960 Zb., ale len takej povinnosti, ktorej porušenie podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť (§ 88 tr. zák.) napr. tým, že má za následok nebezpečenstvo pre ľudský život alebo zdravie. Aby bolo možné uznať, že ide o porušenie důležitéj povinnosti uloženej podľa zákona, musí súd zistiť, že medzi porušením takej povinnosti a následkom trestného činu je príčinná súvislosť.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 15.04.1966

Spisová značka: 9 Tz 11/66

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava

Předpisy: 140/1961 Sb. § 223
§ 224

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31/1966 sb. rozh.

Za porušenie důležitéj povinnosti v zmysle § 223 ods. 2 tr. zák. a § 224 ods. 2 tr. zák. nie je možné mechanicky považovať porušenie akéhokolvek predpisu vyhlášky min. vnútra č. 141/1960 Zb., ale len takej povinnosti, ktorej porušenie podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť (§ 88 tr. zák.) napr. tým, že má za následok nebezpečenstvo pre ľudský život alebo zdravie.

Aby bolo možné uznať, že ide o porušenie důležitéj povinnosti uloženej podľa zákona, musí súd zistiť, že medzi porušením takej povinnosti a následkom trestného činu je príčinná súvislosť.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 15. 4. 1966 – [9 Tz 11/66](#).)

Právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici z 22. marca 1965 sp. zn. 3 T 235/64 bol obvinený uznaný vinným trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 223 ods. 1, 2 tr. zák. a podľa § 37 tr. zák. súd upustil od uloženia súhrnného trestu. Tento rozsudok sa stal právoplatným, lebo otec

obvineného za súhlasu tohoto vzal podané odvolanie späť.

Podľa zistenia okresného súdu spáchal obvinený uvedený trestný čin tak, že 23. augusta 1964 vo večerných hodinách riadil bez vodičského preukazu motocykel po štátnej ceste z Čierneho Balogu tak neopatrne, že na ľavej strane cesty v smere svojej jazdy zrazil chodca K a spôsobil mu zlomenie členkov na pravej nohe, ktoré sa liečilo 2 mesiace.

Na sťažnosť pre porušenie zákona, podanú predsedom Najvyššieho súdu Najvyšší súd zrušil v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu a okresnému súdu prikázal vec znovu prejednať a rozhodnúť.

Z odôvodnenia:

Obvinený na hlavnom pojednávaní sa hájil tým, že keď prichádzal na miesto nehody, videl na tom mieste osoby, ktoré sa nachádzali na pravej strane cesty a zaberali celú túto polovicu. Preto obchádzal týchto miernou rýchlosťou po ľavej strane cesty v smere svojej jazdy, kedy odrazu z bezprostrednej blízkosti vyskočil pred jeho motocykel poškodený, a to za takých okolností, že už zrážke vyhnúť nemohol.

Okresný súd v dôvodoch svojho rozsudku zisťuje, že chodci na vozovke si počínali nesprávne, lebo zabrali najmenej polovicu vozovky a nereagovali nato, že tam prechádzali motocykle. Podľa zistenia okresného súdu aj poškodený sa nachádzal takmer v strede vozovky a tiež na príchod motocyklov nereagoval. Nezistil naproti tomu v rozpore s obhajobou obvineného, žeby poškodený bol z bezprostrednej blízkosti skočil do jazdnej dráhy motocykla riadeného obvineným. Toto zistenie ale neopiera o žiadne skutočnosti, ale len neurčito uvádza, že „má za to, že k tomu nemohlo dôjsť.“ Zavinenie obvineného vidí v tom, že hoci videl na ceste pred sebou ľudí, nevyhol sa týmto v dostatočnej vzdialenosti a tak došlo k zrazeniu poškodeného. Na toto skutkové zistenie ale v dôvodoch svojho rozsudku neuvádza žiadne dôkazy ani to, na základe akých skutočností zistených vykonaným dokazovaním došiel k tomu skutkovému záveru o zavinení obvineného.

V tej časti dôvodov rozsudku, v ktorej odôvodňuje upustenie od uloženia trestu zase okresný súd uvádza, že na nehode má vinu aj poškodený asi na 30 %, nevysvetľuje ale, v čom vidí toto zavinenie poškodeného.

Obhajoba obvineného, že poškodený mu z bezprostrednej blízkosti skočil pod motorku, kedy už zrážke vyhnúť nemohol, bola potvrdená očitým a bezprostredným svedkom prípadu Z. Tento svedok ako v prípravnom konaní, tak aj na hlavnom pojednávaní vypovedal, že keď stál s poškodeným na ceste, prešla vedľa nich jedna motorka a keď za ňou prichádzala druhá motorka, poškodený chcel pred touto prejsť na druhú stranu cesty, načo ho svedok chytil, poškodený sa mu ale vytrhol a vstúpil do cesty rovno pod prichádzajúci motocykel.

Okresný súd výpoveď tohto svedka v dôvodoch svojho rozsudku podľa svojej povinnosti v § 125 tr. por. uvedenej nehodnotí a nemožno zistiť, prečo jej neuveril. Ostatní svedkovia, prítomní na mieste činu vypovedali len o svojej polohe na ceste, nevedeli ale udať nič o samej skutočnosti zrazenia poškodeného, lebo jednak boli zamestnaní inými vecmi a preto situáciu nepozorovali, jednak bola táto aj dosť neprehľadná, keďže už bola tma a okrem toho všetci išli z hostinca a boli v menšej či väčšej miere pod vplyvom alkoholických nápojov. Mal sa preto okresný súd zaoberať výpoveďou svedka Z, ktorý jediný bol bezprostredným svedkom prípadu zrazenia poškodeného a zistiť, aký motocykel prechádzal pred zrazením poškodeného, lebo o tom v spise nie sú bezpečné dôkazy a po vyhodnotení všetkých dôkazov vo vzájomnej súvislosti usilovať sa zistiť, či došlo k takej situácii ako uvádza obvinený, kedy už nemohol vyhnúť za žiadnych okolností zrážke, alebo tak mohol urobiť, presvedčivo odôvodniť, v čom je zavinenie obvineného.

Za takých okolností potom ostáva otázka, či okresný súd si povšimol a hodnotil všetky dôkazy na hlavnom pojednávaní vykonané, ktoré mali slúžiť za podklad na posúdenie tej dôležitej skutočnosti, či obvinený porušil a ktoré predpisy o cestnej premávke a či také porušenie bolo v príčinnej súvislosti so spôsobeným poranenia poškodeného.

Okresný súd ale v dôvodoch svojho rozsudku nevysvetlil ani tú dôležitú okolnosť, v čom videl u obvineného porušenie dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Za porušenie dôležitej povinnosti nemožno mechanicky považovať porušenie akéhokoľvek predpisu vyhlášky min. vnútra č. 141/160 Sb., ale len porušenie takej povinnosti, ktorých porušenie má za danej situácie spravidla za následok nebezpečenstvo pre ľudský život alebo zdravie. Okrem toho také porušenie povinnosti musí byť takej povahy, aby podstatne zvyšovalo stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť (§ 88 tr. zák.). Aby bolo možné uznať, že ide o také porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona, je treba, aby súd zistil, že medzi porušením takých povinností a následkom trestného činu je príčinná súvislosť. Preto v súdenom prípade jedine skutočnosť, že obvinený jazdil na motocykli, hoci nemal nato oprávnenie, by na uznanie tejto právnej kvalifikácie nepostačovala, lebo okolnosť, že niekto nemá vodičský preukaz, nemôže byť dôkazom o tom, že natolko neovláda riadenie motocykla, žeby to bezpodmienečne muselo viesť k havárii. Ani v konkrétnom prípade nebolo zistené, žeby odsúdený bol preto havaroval, lebo nemal vodičský preukaz.

Okresný súd ale pri rozhodovaní súdnej veci nevenoval dostatočnú pozornosť ani tej skutočnosti, či lekárske nález v spise sa nachádzajú, je dostatočne spoľahlivým dôkazom o povahe a rozsahu poranenia poškodeného. Ak by bol konal podľa svojej povinnosti a bol by túto pre rozhodnutie veci dôležitú okolnosť skúmal, bol by zistil, že v materiáloch z prípravného konania je založený len prvý lekárske nález, ktorý zachytáva stav poškodeného v čase, keď po poranení bol prijatý na ošetrovanie do nemocnice a kedy ešte nebolo možno presne určiť dobu trvania poruchy zdravia. Taká lekárska zpráva nemôže byť ešte spoľahlivým dôkazom o skutočnosti, zistenie ktorej má zásadný význam pre rozhodnutie o vine a treste, prípadne aj o nároku poškodeného na náhradu škody. Okresný súd ani na hlavnom pojednávaní neodstránil tento nedostatok, ale uspokojil sa prehlásením poškodeného o dobe, kedy nastúpil po nemoci do práce. Pravda, doba nástupu do práce nie je v každom prípade totožná s dobou poruchy zdravia, ktorá je pre určenie okolnosti, či išlo o ťažkú újmou na zdraví podľa § 89 ods. 7 tr. zák. smerodajná. Tento nedostatok, ktorý bol známy už v dobe prijatia obžaloby a pre ktorý mal okresný súd už v tomto štádiu vec vrátiť okresnému prokurátorovi podľa § 188 ods. 1 písm. f) tr. por. na došetrenie, okresný súd neodstránil, ale rozhodol aj čo do tejto dôležitej okolnosti na neúplnom skutkovom podklade.

Okresný súd rozhodol na podklade neúplného skutkového zistenia a nesprávneho hodnotenia dôkazov a porušil tak zákon v ustanovení § 2 ods. 5, 6 tr. por.